Con búp bê

Lưu Thái Dzo

Tuấn bất ngờ nhận được điện thoại của Hương từ Cali gọi qua. Anh hết sức vui mừng khi bắt được liên lạc với Hương, người con gái anh đã quen và nhận làm em cách đây 40 năm. Hương nói, do một sự tình cờ, nàng biết được số điện thoại và địa chỉ của Tuấn. Nàng kể sơ về hoàn cảnh hiện tại của nàng và hứa sẽ biên thư sau. Một tuần lễ qua. Dịp Tết Nguyên Đán 1995, Tuấn nhận được thư Hương dài trên bốn trang giấy viết tay. Trong thư, có đoạn Hương cho biết hồi đó, khoảng ba tuần lễ sau khi Tuấn vào Saigòn, gia đình Hương thay đổi chỗ ở. Nàng có thông báo cho Tuấn, nhưng không hiểu sao bặt luôn tin tức... Tuấn đọc đi đọc lại thư Hương không biết bao nhiêu lần và cảm thấy thương nàng vô cùng. Không ngờ cuộc đời Hương phải chịu nhiều đắng cay chua xót đến thế. Có lẽ đúng như nàng viết: Trời xanh quen thói má hồng đánh ghen.

Hương qua Mỹ năm 1975 vì lúc bấy giờ, Quân, chồng nàng, làm việc cho Tòa Đại Sứ Hoa Kỳ tại Saigòn, nên di tản dễ dàng. Hiện con cái nàng đã khôn lớn, thành công về nhiều mặt, và nàng đã có hai cháu ngoại. Đời sống vật chất rất đầy đủ, nhưng nàng không cảm thấy mảy may hạnh phúc bên chồng con như Tuấn tưởng. Bằng những lời, ý bóng bảy, xa xôi, Hương ví hoàn cảnh nàng tương tự hoàn cảnh Loan, nhân vật trong tiểu thuyết Đoạn Tuyệt của Nhất Linh. Loan không thể nối lại mối tình với Dũng vì Thân còn đó.

Đọc những trang thư đầy tình cảm của Hương, Tuấn như sống lại thời gian bốn mươi năm về trước.

Khoảng đầu năm 1958, Tuấn là Trung úy Quân Lực Việt Nam Cộng Hòa, phục vụ tại một đơn vị tác chiến ở miền Trung. Trong dịp nghỉ phép về Huế, anh được một người bạn giới thiệu với gia đình Hương. Năm ấy, Hương 12 tuổi, con út của một gia đình trung lưu gồm anh trai lớn là Hùng, rồi đến chị gái là Hoa và anh trai kế là Huân. Hoa hơn Hương 8 tuổi. Hai chị em đều là nữ sinh trường Jeanne D'arc. Lúc bấy giờ, Tuấn còn độc thân, nên người bạn của Tuấn có ý giới thiệu để anh làm quen, rồi cưới Hoa.

Đơn vị của Tuấn đồn trú tại Đông Hà, Quảng Trị. Từ ngày quen gia đình Hương, hễ có dịp nghỉ phép hoặc đi công tác, là Tuấn vào Huế, ghé thăm bố mẹ và các anh chị của Hương. Với tuổi 30 và cuộc sống nhà binh, nay đây mai đó, nhiều khi Tuấn muốn có một mái ấm gia đình để sớm chấm dứt cảnh cơm hàng cháo chợ. Do đó, anh rất vui khi được đi lại, tiếp xúc với hai chị em Hương. Gia đình Hương, nhất là bà mẹ, rất thương quý Tuấn và muốn anh với Hoa nên vợ nên chồng. Hoa không đẹp. Nàng hơi mập lùn, có nước da rất trắng, tóc uốn cao, để lộ diện tích phía sau cổ mịn màng, tươi mát. Nàng ít nói, phát âm không đúng giọng gái Huế mà như pha lẫn ít nhiều giọng Quảng Bình, Quảng Trị. Hương rất xinh đẹp, mới 12 tuổi mà trông như 15, 16, nhất là khi cô bé mặc áo dài. Dáng thon, cao, cân đối. Mái tóc đen, xõa ngang vai, nụ cười rạng rỡ, hồn nhiên. Hương thích trò chuyện, vui đùa và hay vòi vĩnh quà bánh.

Khi ngồi im lặng một mình, trông cô bé như người lớn với đôi mắt đăm chiêu, mơ màng, nhìn xa xôi.

Đối với cả Hoa lẫn Hương, Tuấn xem như 2 người em gái dễ thương, đem lại cho cuộc đời nổi trôi của anh những giờ phút thật vui tươi, thoải mái, trong khi tất cả thân nhân ruột thịt của Tuấn đều kẹt lại bên kia vĩ tuyến 17. Mỗi lần đến thăm gia đình Hương, Tuấn ít có cơ hội tiếp xúc, trò chuyện với Hoa. Có lẽ Hoa đã biết vụ gia đình gán ghép Hoa với Tuấn lớn hơn nàng 10 tuổi, nên Hoa mắc cỡ, tìm cách tránh gặp mặt Tuấn. Vì vậy, Tuấn thường đến với Hương, mua tặng quà bánh, giày dép và dẫn cô bé đi dạo phố. Một buổi chiều chủ nhật nọ, hai anh em ngồi chung xích lô đạp từ An Cựu qua cầu Trường Tiền, rồi dắt nhau đi bộ, thong thả đếm đèn thành phố. Màn đêm xuống dần, hai anh em đến ngồi bên bờ sông Hương ngắm nhìn trời trăng, mây nước, nói chuyện vẩn vơ, chẳng đâu vào đâu. Tuấn hỏi đùa Hương là anh có thể trở thành anh rể tương lai của Hương được không. Hương cười và nói: chị Hoa em đã có bồ là một công chức. Rất tiếc là em không còn chị nào khác

để làm mai cho anh. Im lặng một lúc, Hương hỏi Tuấn, giọng đùa cợt, trêu chọc: anh có buồn vì mình là kẻ đến sau không? Tuấn đáp: anh muốn gặp Hoa, nói chuyện lâu lâu một chút, nhưng hình như cô ta tìm cách né tránh. Anh không biết chuyện Hoa có bạn trai như em nói. Nhưng cũng chẳng sao, vì anh còn tôn thờ chủ nghĩa độc thân. Chừng nào em lấy chồng thì anh mới cưới vợ. Hương đập mạnh vào vai Tuấn và nói: Thôi đi ông, đừng có xạo! Ông..., anh không sợ già sao?

Ngoài lần đi chơi và trò chuyện lẩm cẩm như trên, Tuấn còn có với Hương một kỷ niệm khác. Tuấn nhớ khoảng Tết Nguyên Đán 1958, anh được gọi theo học khóa căn bản tâm lý chiến một tháng ở Saigòn. Khi về lại đơn vị, anh ghé thăm gia đình Hương. Dịp nầy, anh mua tặng hai chị em mỗi người một món quà. Hoa được tặng chiếc khăn quàng cổ bằng len màu tím và một hình con bướm bằng bạc cài trên áo dài nơi ngực, là nữ trang đúng mốt của các cô gái thời bấy giờ. Hương thì nhận con búp bê khá lớn, có mái tóc vàng óng ánh và đôi mắt chớp chớp trông rất ngộ nghĩnh. Hương rất vui khi nhận quà. Mỗi lần đi học về, cô bé lôi con búp bê trong hộp ra, nâng niu, âu yếm vuốt ve mái tóc nó, ngắm nghía hằng giờ, rồi cẩn thận đặt lại trong hộp và đem cất.

Sau 4 tháng từ khi quen biết và đi lại với gia đình Hương, đơn vị Tuấn giải thể sát nhập vào một sư đoàn tân lập. Tuấn được thuyên chuyển về Biệt Khu Thủ Đô. Bẵng đi một thời gian, anh không liên lạc thư từ với 2 chị em Hoa, Hương. Hình ảnh 2 người mờ dần, rồi mất hẳn trong trí óc Tuấn không lâu sau khi anh cưới vợ. Thực ra, thời gian Tuấn quen Hoa quá ngắn, do đó tình cảm của anh đối với nàng không thể tiến xa hơn. Vả lại, theo lời Hương tiết lộ thì Hoa đã có bạn trai. Riêng đối với Hương, vì tuổi tác quá chênh lệch, nên Tuấn chỉ xem Hương như một đứa em gái bé bỏng, không hơn không kém. Trong dịp cưới vợ, Tuấn có gởi thiệp mời gia đình Hương, nhưng anh không nhận được hồi báo.

Tuấn ngồi đối diện với Hương tại phòng ăn nhà nàng để dùng điểm tâm. Anh nhắc lại chuyện Hương đã biên thư nói về cuộc sống tình cảm của nàng hiện tại. Tuấn nhìn thẳng vào mắt Hương và hỏi bằng một giọng trang nghiêm, chân thành:

-Em có thể cho anh biết người mà em so sánh với Dũng trong chuyện Đoạn Tuyệt được không?

-Anh biết để làm gì vậy?

-Em quên em là em gái anh sao? Anh em mình có chuyện gì buồn vui thì chia sẻ.

-Cám ơn anh. Nhưng chuyện đã qua lâu rồi, nhắc lại ích gì?

Tuấn gặng hỏi thêm nhiều lần. Cuối cùng, Hương nói, nửa đùa, nửa thật:

-Người đó không phải là anh đâu à, đừng tưởng bở!

Nhân chuyến đi Cali công tác cho một hội đoàn ái hữu, Tuấn gặp thăm Hương và ở lại nhà nàng hơn tuần lễ. Hôm đến, Tuấn được Hương một mình lái xe đón tại phi trường Los. Hương nói Quân đi công tác 2 tháng tại một số nước Âu Châu có liên hệ thương mại với hãng Quân đang làm việc. Nhằm gây ngạc nhiên cho Tuấn, Hương đã không báo trước việc chồng vắng nhà lâu ngày. Gần 40 năm xa cách, sợ khó nhận ra nhau, Tuấn và Hương đã điện thoại thông báo ám hiệu nhận diện. Hôm đến Cali, Tuấn bận âu phục xám, thắt cà vạt vàng nhạt có chấm tròn đỏ. Hương bận áo dài, tay trái cầm một bông hồng nhung. Trên đường từ phi trường về nhà Hương, Tuấn luôn miệng khen Hương trẻ đẹp mặc dù nàng đã ngoài 50, có 3 con và 2 cháu ngoại. Trước ngày gặp Hương, Tuấn chỉ nhớ mang máng Hương có khuôn mặt trái xoan với cái miệng rất xinh và dáng người cao, hơi gầy. Ba con của Hương đều là gái, hai đã lấy chồng, ra riêng. Còn mình Trang đang học high school. Trong gia đình chỉ có Quân đi làm. Hương lo việc nội trợ và đưa đón Trang đi học. Từ ngày đến ở nhà Hương, Tuấn được Hương và Trang tiếp đãi hết sức nồng hậu. Hương đã tự tay dọn dẹp sạch sẽ tươm tất phòng dành riêng cho Tuấn. Hôm nay, như thường lệ, sau khi đưa Trang đến trường xong, Hương dọn điểm tâm cho Tuấn và nàng cùng ăn chung.

Mặc dầu Hương đã nói là Dũng (trong chuyện Đoạn Tuyệt) không phải là Tuấn, có nghĩa là Hương không yêu Tuấn, nhưng trong thâm tâm, Tuấn vẫn thắc mắc về câu nói ỡm ờ của Hương. Tuấn nghĩ vẩn vơ, tự cho mình là Dũng, căn cứ vào việc Hương tìm kiếm tung tích của anh sau bao năm dài mất liên lạc. Nghĩ thế, anh cảm thấy sung sướng. Nhưng rồi Tuấn vội xua đuổi ý nghĩ đó đi và tự

hỏi: không lẽ Hương yêu anh? Nếu thế, nàng đã mở đầu trang tình sử của mình bằng hình ảnh xem ra không xứng hợp của một cuộc hôn nhân mà số tuổi tân lang gần gấp đôi tuổi giai nhân. Ý nghĩ Tuấn không dừng lại ở đây. Anh liên tưởng đến trường hợp đặc biệt mà một nhạc sĩ nào đó đã đề cập: năm anh 20, em mới sinh ra đời....

Bữa ăn sáng đã xong. Hai người đến ngồi tại sofa nơi phòng khách. Để rà soát lại mức độ tình cảm của Hương, Tuấn hỏi:

-Em cho anh hỏi thêm một câu nữa, được không?

-Anh cứ nói.

-Em lập gia đình năm nào và trong trường hợp nào vậy?

-Hình như em đã viết cho anh hay nói qua phone rồi?

-Anh chưa hề nghe.

-Em lập gia đình với Quân năm 1964, lúc 17 tuổi.

Hương cúi mặt, giọng trầm buồn. Nàng tiếp:

-Lúc bấy giờ, em đang học classe de seconde, em chưa có ý định lấy chồng. Chẳng qua chỉ vì muốn làm vui lòng bố mẹ, nhất là mẹ.

Tuấn chẳng đợi Hương nói hết trường hợp nàng quen biết và kết hôn với Quân. Qua điều tiết lộ trên, Tuấn càng tin Hương không được hạnh phúc trong cuộc sống gia đình. Anh cũng đo lường và đánh giá mức độ tình cảm Hương dành cho anh. Càng tin, Tuấn càng thương Hương hơn. Anh cảm thấy hình như tình thương ấy đã biến chất, không còn thuần túy là tình thương giữa anh trai và em gái. Tuy nhiên, Tuấn không biết phải làm gì. Tình huống hiện tại không thể chuyển xoay vì mỗi người đã có cuộc sống riêng tư, trong đó, nếu không có tình yêu chồng vợ, thì cũng ràng buộc bởi trách nhiệm và bổn phận làm cha, làm mẹ. Tuấn dịu dàng nói với Hương:

-Anh cám ơn em đã nghĩ đến và cố tìm kiếm anh sau mấy chục năm trời bặt tin. Cám ơn em nhiều và rất vui mừng được gặp lại em.

Hương tỏ vẻ xúc động. Nàng muốn bộc lộ tất cả tâm sự của mình để vơi đi phần nào nỗi đau buồn dằn vặt dai dẳng cuộc đời nàng bên cạnh người chồng mà nàng chỉ trao xác thân để làm tròn bổn phận của một người vợ. Hương không biết rõ tình cảm đích thực của Tuấn đối với nàng. Phải chăng Tuấn chỉ xem nàng như một đứa em gái bé nhỏ? Qua thư từ liên lạc sau nầy, Hương nhận thấy không phải chỉ có thế. Hương rất đa cảm và nhớ lâu. Làm sao nàng quên được những kỷ niệm đẹp, những ngày vui - dù rất ít ỏi - Tuấn đã đem đến cho nàng. Ngày ấy, nàng đã nói dối Tuấn là chị Hoa có bạn trai để Tuấn đừng theo đuổi chị nữa. Con búp bê xinh đẹp, quà tặng đầu tiên và duy nhất năm nào của Tuấn vẫn còn. Kỷ vật thân thương đó, nàng đã nâng niu, ôm ấp, mang theo qua nửa vòng trái đất với bao nhiêu biến cố vui buồn, coi như dấu ấn một cuộc tình – đối với nàng – là tình đầu và cũng là tình cuối.

Hương muốn nói nhiều nữa, nhưng chưa kịp, thì Tuấn tiếp:

-Hương ạ, anh không biết nói sao để tạ lỗi với em và gia đình, vì sau khi xa em, anh đã quá vô tình...Hồi đó, anh không nhận được thư nào của em như em nói. Nhưng nếu để ý tìm kiếm, dò hỏi thì đã không mất liên lạc...Anh biết gia đình em, nhất là mẹ, rất thương quý anh.

Bằng một giọng đầy chân tình, Tuấn kể cho Hương nghe những diễn biến cuộc đời ba chìm bảy nổi của anh. Trong thâm tâm, Tuấn cảm thấy có một cái gì đó lấn cấn, bất ổn mà anh không thể hay không tiện nói ra khi đối diện với Hương, một Hương ngày nào bé thơ, nhí nhảnh, nay đã thành bà ngoại, nhưng trông vẫn còn duyên dáng, trẻ trung, có sức hấp dẫn, lôi cuốn, toát ra từ khuôn mặt xinh đẹp với chiếc miệng thật có duyên mà Tuấn không bao giờ quên. Tuấn dự định, khi về lại Houston, anh sẽ biên thư thố lộ những cái muốn nói hôm nay mà không nói được. Vì thế anh đành im lặng. Hương cũng không lên tiếng. Có lẽ cả 2 người đều cho rằng im lặng là đã nói lên tất cả, đã trao cho nhau tất cả. Mấy phút trôi qua...Bỗng Hương đứng dậy, cầm tay Tuấn, bảo anh đi theo

nàng đến một căn phòng nhỏ sát cạnh phòng ngủ của nàng và Quân. Tuấn thấy trong phòng nhỏ ấy không có gì khác ngoài chiếc tủ đứng, cao khoảng một thước với bề ngang năm mươi phân, và một số dụng cụ tập thể dục ngổn ngang trên sàn nhà. Hương mở tủ, lôi ra một chiếc hộp các tông cũ kỹ trao cho Tuấn và cùng anh trở lại phòng khách. Tuấn mở hộp ra và hết sức ngạc nhiên khi nhìn thấy con búp bê, kỷ vật anh trao tặng Hương 40 năm trước đây. Tuấn vô cùng xúc động, anh toan ôm Hương để biểu lộ tình yêu và lòng biết ơn đối với nàng, nhưng anh vội dừng tay, sợ tổn hại đến phẩm hạnh của một người đàn bà đã có chồng con...Tuấn đặt con búp bê trên bàn nhỏ kê trước ghế sofa hai người đang ngồi. Qua thời gian dài, con búp bê không còn mới, đẹp, nhưng Hương, chủ nó, đã trân quý và cất giữ cẩn thận như một báu vật, một gia tài thiêng liêng vô giá. Trong tim Hương, tình yêu đã nảy nở sớm và tồn tại qua không gian và thời gian. Tình yêu của nàng dành cho Tuấn được cụ thể hóa bằng kỷ vật kia. Tuấn chưa hết xúc động, anh kéo chiếc ghế rời của bộ sofa đến trước mặt Hương đang ngồi dựa lưng bất động nơi ghế dài. Tuấn ngồi vào ghế rời, đối diện với Hương, anh âu yếm nhìn Hương và nắm lấy 2 bàn tay nàng. Hương để yên. Nàng hơi cúi mặt để né tránh tia mắt khác thường của Tuấn. Gian phòng khách rộng lớn như thu hẹp lại. Các rèm cửa đã không được kéo lên như thường lệ. Do đó, vị trí không gian chung quanh chỗ 2 người ngồi có vẽ tối hơn các chỗ khác trong cùng một gian phòng. Hương vẫn ngồi im lặng, nàng nghe nhịp tim mình đập mạnh và nhanh hơn. Lại cảm thấy 2 má nóng bừng trong lúc Tuấn không kìm hãm nổi ham muốn dục tình như hồi nãy, đột ngột rướn người về phía trước, mặt đối mặt với Hương. Anh vẫn nắm chặt bàn tay Hương vì muốn kéo nàng khỏi tư thế đang ngồi dựa lưng vào thành ghế. Nếu Hương ngồi thẳng lên theo ý Tuấn, hoặc đứng dậy thì cả 2 tạo được thế thuận lợi hơn để thực hành những động tác thông thường trong giai đoạn đầu của đôi trai gái yêu nhau và có dịp gần gũi, tiếp cận nhau: ôm hôn. Nhưng Hương đã không chiều theo ý Tuấn. Nàng vẫn ngồi ở tư thế cũ. Có lẽ sợ không còn cơ hội, Tuấn cúi xuống...cúi xuống...sát mặt Hương và vội vã đặt lên trán nàng một nụ hôn trước khi di chuyển môi anh xuống thấp hơn... Bỗng có tiếng chuông báo mở cửa. Hương đứng phắt dậy, chạy vội đi. Cửa chính mở. Trang hớn hở bước vào, vừa đi nhún nhảy, vừa cất tiếng chào: Hi Mom! Hi Uncle! Hương hôn nhẹ lên trán, lên má con và hỏi sao bữa nay Trang về trước giờ và ai đưa Trang về. Trang nói cô giáo cho nghỉ sớm, nên quá giang xe một người bạn. Trang hôn lại mẹ và đi vào buồng riêng trong lúc Hương bỏ con búp bê vào hộp, đem cất, còn Tuấn mở TV xem tiếp cuộn băng video phim Hồng Kông anh và Hương bỏ dở tối hôm qua.

Hương nhận được thư Tuấn sau một tuần lễ anh rời Cali về lại Houston. Tuấn viết như sau:

Hương yêu quý,

Hôm nay anh đã trở lại cuộc sống thường nhật với những công việc cũ, đều đặn và nhàm chán. Anh viết thăm sức khỏe em và tâm tình trên giấy vì không tiện nói qua phone. Anh không biết nói sao để xin lỗi em về hành động sai quấy của anh hôm ở nhà em. Chắc em buồn và giận anh lắm, phải không? Anh thầm cám ơn Trang đã lôi anh ra khỏi cơn mê muội suýt dẫn đến hậu quả tai hại cho em, cho chúng ta. Nếu không có Trang về nhà kịp thời, chắc anh đã phạm sai lầm không nhỏ với em, với Quân và cả với chị nữa. Anh rất hối hận đã không kìm hãm nổi những ham muốn không chính đáng, nếu không muốn nói là bất chính. Phải chăng vì quá yêu em? Hồi xưa, anh chỉ coi em như đứa em gái bé nhỏ. Bây giờ gặp lại em, không hiểu sao tình thương bỗng chuyển hóa thành tình yêu. Anh đã điên rồ, không còn sáng suốt trong hành động? Người ta nói có những cái con tim săn đuổi, chạy theo mà lý trí không thể kiểm soát. Có đúng vậy không? Dù sao anh cũng xin em tha thứ cho anh. Anh quyết bảo vệ đến cùng lằn ranh ngăn cách giữa tình anh em, tình gia đình...với tình tội lỗi. Anh sẽ áp dụng phương châm hành động theo nội dung mấy câu thơ sau đây:

Đừng tiếc những gì ta đánh mất

Như lời chỉ hiểu qua tia nhìn

Dù xoay vị trí đường song lập

Tình đã đẹp rồi, xin giữ nguyên.